

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.283/2016/7. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Vajda Ferenc ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek - a Moldován és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Moldován András) által képviselt I. r., II. r., az IM Perképviselési Osztály (ügyintéző: dr. jogtanácsos) által képviselt III. r. alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. július 5. napján kelt 1.P.21.717/2015/52. számú ítélete ellen a felperesek részéről 55. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** az alábbiak szerint.

A felperesek által az I. és a II. r. alpereseknek külön-külön fizetendő elsőfokú perköltség összegét leszállítja 150 000 - 150 000 (százötvenezer - százötvenezer) Ft-ra azzal, hogy a felperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni az I. és a II. r. alperes javára a fenti összegű perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 20 000 (húszezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az I. és II. r. felperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A 2013. július 8. napján elhunyt néhai **(néhai 1. neve)** és a 2013. szeptember 17. napján elhunyt **(néhai 2. neve)** testvérek voltak. **(néhai 1. neve)** életében két írásbeli magánvégrendeletet alkotott, a 2003. december 10-én kelt végintézkedésében örököseként - többek között - testvérét és az I. r. felperest is megjelölte, míg a 2006. január 7. napján kelt végrendeletében - korábbi végrendeletét visszavonva - örököseül Várkői Vilmos Gézát nevezte meg. **(néhai 1. neve)** hagyatéki ügye az I. r. alperes előtt indult 52019/Ü/681/2013. számon, amelyben az I. r. felperes 3 635 865 Ft erejéig hagyatéki hitelezői igényt jelentett be. **(néhai 2. neve)** végintézkedés nélkül hunyt el, hagyatéki ügye ugyancsak az I. r. alperes előtt indult 52019/Ü/732/2013. számon, a hagyatéki leltárban az I. r. felperes törvényes örökösként nem került megjelölésre. Az I. r. felperes e hagyatéki eljárásban is előterjesztett hagyatéki hitelezői igényt, amelynek alapja a néhai terhére a **(település 4. neve)-ii** Városi Bíróság által a P.20.251/2007/36. számú ítélettel megállapított, utóbb végrehajtás alá került felperesi követelés (használati díj) volt.

Az I. r. alperes a 2013. október 24. napján kelt 5209/Ü/732/2013/3. sz. végzésével egyesítette ez utóbbi hagyatéki ügyet az ugyancsak előtte folyamatban levő 52019/Ü/681/2013. számú hagyatéki eljáráshoz arra figyelemmel, hogy a két hagyatéki ügy egymással szoros összefüggést mutat. A végzés ellen fellebbezési jogosultságot nem biztosított, azt a feleknek nem küldte meg.

Az I. r. alperes az egyesített ügyekben a 9. sorszám alatti, 2013. október 24. napján kelt végzésével tárgyalást tűzött, a tárgyalás megtartására azonban nem került sor, mert a felperesek az I. r. alperessel szemben elfogultságot jelentettek be, így a **(település 1. neve) -i** Közjegyzői Kamara a

2013. november 14. napján kelt 115/2013/4. számú határozatával az eljárás lefolytatására a jelen perben nem álló **(közjegyző neve)** közjegyzőt jelölte ki.

Időközben az I. r. felperes keresetet terjesztett elő a **(település 2. neve)-i** Járásbíróságon **(néhai 1. neve)** utóbb készült végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt, a perindítás hatályai 2014. január 20. napján álltak be. A **(település 2. neve)-i** Járásbíróság a 4.P.20.459/2013/7/I. számú végzésével megkereste **(közjegyző neve)** közjegyzőt a néhai **(néhai 1. neve)** hagyatéki ügyével kapcsolatos iratok megküldése végett. **(közjegyző neve)** közjegyző az 54013/Ü/1200/2013/10. számú végzésével a **(néhai 1. neve)** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránti perre tekintettel a néhai **(néhai 1. neve)** hagyatéki ügyében folyó eljárást felfüggesztette a Hetv. 71. § (1) bekezdés bb) pontja alapján. Határozatának indokolásában utalt arra, hogy a perindításról a **(település 2. neve)-i** Járásbíróság megkeresése alapján értesült.

A **(település 1. neve)-i** Közjegyzői Kamara a 100/2014/4. számú határozatával az eljárás lefolytatására II.rendű alperes neve közjegyzőt - II. r. alperest - jelölte ki, akit a **(település 2. neve)-i** Járásbíróság értesített a végrendelet érvénytelensége iránti per jogerős befejezéséről. Erre figyelemmel a II. r. alperes a 2015. július 15. napján kelt 52020/Ü/465/2015/3. számú végzésével elrendelte a hagyatéki eljárás folytatását.

A felperesek a **(település 3. neve)-i** Járásbíróságon 24.P.21.974/2014. számon **(néhai 1. neve)** 2006. január 7. napján kelt végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt újabb per kezdeményeztek, ennek tényéről az eljáró bíróság a 32. sorszám alatti végzésével tájékoztatta a II. r. alperest.

A II. r. alperes jelen per megindítására tekintettel 2015. november 9. napján elfogultsági bejelentést tett a **(település 1. neve)-i** Közjegyzői Kamarának, és kérte a hagyatéki ügy elintézésére másik közjegyző kijelölését.

A felperesek keresetükben személyenként 100 000 - 100 000 Ft egyetemleges megfizetésére kérték kötelezni az I. és II. r. alpereseket, míg a III. r. alperest 50 000 Ft-ban kérték marasztalni kártérítés címén. Az I. r. alperessel szembeni keresetük indokaként előadták, az I. r. alperes jogorvoslati jog biztosítása nélkül egyesítette a két hagyatéki eljárást, emellett nem készítette el **(néhai 2. neve)** **(település 4. neve)**, **(ingatlan címe)**. szám alatt található ingóságainak hagyatéki leltárát. A II. r. alperes jogellenes magatartásaként jelölték meg, hogy nem választotta szét **(néhai 2. neve)** és **(néhai 1. neve)** hagyatéki ügyét. Előadták, hogy miután **(néhai 1. neve)** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt per van folyamatban, a hagyatéki eljárások egyesítése, majd az egyesített hagyatéki ügy felfüggesztésének következtében több, mint két éve nem tudják birtokba és használatba venni, illetve hasznosítani a **(település 4. neve)**, **(ingatlan címe)**. szám alatti ingatlanhányadukat. Állították, hogy az ingatlanból nekik jutó épületrészt havi 20 000 Ft bérleti díjért tudnák bérbe adni, káruk e bevétel elmaradásából keletkezik. A fentiekben túlmenően sérelmezték az I. és II. r. alperesek hagyatéki eljárásban végzett tevékenységét, a korábbi eljárások során tett nyilatkozataikat. Lényegesnek ítélték, hogy az I. r. alperes személyes meghallgatása során a hagyatéki eljárás egyesítéséről **(közjegyző neve)** vallomásának ellentmondó nyilatkozatot tett, ezen felül az I. r. alperes tévesen állította, hogy az egyesítésről hozott határozatot az ügyfelek részére megküldte. Az I. r. alperes által tanúsított jogellenes magatartásnak tekintették, hogy végzésében a géppel írt dátumot kézírással javította, továbbá hamis adatot tüntetett fel **(néhai 2. neve)** lakcímeként, a perindításra vonatkozó, 2013. október 30-iki levelük kézhezvételekor nem intézkedett azonnal a felfüggesztésről. Ezen kívül nem adott számot az I. r. alperes arról, hogy a két hagyatéki ügy milyen „fokban” függ össze egymással. Álláspontjuk szerint nem lett volna akadálya

annak, hogy a II. r. alperes **(néhai 2. neve)** hagyatéki ügyét érdemben tárgyalja, azt befejezze, így hozzájuthattak volna a **(ingatlan címe)** utcai ingatlanból őket megillető részhez.

A III. r. alperes jogellenes magatartását abban látták megvalósulni, hogy nem tesz eleget a közjegyzők feletti ellenőrzési kötelezettségének.

Az I., II. r. alperesek ellenkérelme a kereset elutasításra irányult. Érdemi védekezésük szerint a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: a Hetv.) 2. § (1) bekezdése szerint a hagyatéki eljárásra a Pp. szabályai alkalmazandók, így az eljárás folyamán hozott végzéseikkel szemben a Pp. 233. § (3) bekezdés b) pontja alapján - az ott megjelölt kivételektől eltekintve - fellebbezésnek helye nincs. A két hagyatéki eljárás egyesítésére - azok összefüggése miatt - a Pp. 149. § (2) bekezdése alapján került sor, az egyesítést elrendelő végzés ellen jogorvoslati jogot nem kellett biztosítani. Kifejtették, hogy a két hagyatéki eljárás szétválasztására jogszabályi lehetőség nem volt, miután az egyesített hagyatéki eljárás **(néhai 1. neve)** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt folyamatban levő per jogerős befejezéséig felfüggesztésre került, a felfüggesztés hatálya alatt pedig jogszabály nem teszi lehetővé az eljárások szétválasztását. A II. r. alperes kiemelte, hogy mivel a felperesek utóbb vele szemben is elfogultsági kifogást terjesztettek elő, nem volt módja további intézkedés megtételére.

A III. r. alperes ellenkérelmében mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében vitatta a keresetben foglaltakat, hangsúlyozva, hogy a felperesek nem jelölték meg helytállási kötelezettségének jogszabályi alapját, ezen felül olyan magatartást, avagy mulasztást sem, amellyel okozati összefüggésben káruk keletkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg az I. és II. r. alpereseknek 15 napon belül egyenlő arányban személyenként 250 000 - 250 000 Ft perköltséget, továbbá az állam javára 15 000 Ft eljárási illetéket. Határozatának indokolása szerint a felperesek keresetüket arra alapították, hogy az I. és II. r. alperesek közjegyzői tevékenységük kifejtése során nekik kárt okoztak, ezért vizsgálta a kártérítési felelősség Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 339. § (1) bekezdése szerinti általános és 349. § (1) bekezdése szerinti különös feltételeinek a megvalósulását. Kiemelte, a Hetv. 2. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 149. § (1) bekezdése értelmében a hagyatéki eljárások egyesítésére vonatkozó rendelkezés nem volt jogellenes, és az e tárgyban hozott végzés ellen a Pp. 233. § (3) bekezdés b) pontja alapján jogorvoslat nem volt biztosítható. Hangsúlyozta, a hagyatéki ügyek egyesítésének időpontjában **(néhai 1. neve)** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt a per még nem volt folyamatban, az I. r. alperes az eljáró bíróság megkeresése alapján szerzett tudomást a per megindításáról, kizárása folytán azonban már az ügyben további érdemi intézkedést nem tehetett. Rámutatott, nem róható az I. r. alperes terhére, hogy **(néhai 2. neve)** ingóságairól hagyatéki leltárt nem készített, a két hagyatéki eljárás egyesítése és az új közjegyző kijelölése között rendelkezésre álló mindössze három hetes időtartam ugyanis erre nem volt elegendő, e tekintetben sem mulasztás, sem késedelem nem terheli az I. r. alperest.

Kifejtette, a II. r. alperes sem tanúsított jogellenes magatartást akkor, amikor **(néhai 2. neve)** és **(néhai 1. neve)** hagyatéki ügyét nem választotta szét, az egyesített hagyatéki eljárásokat ugyanis megelőzően, 2014. január 31. napjával **(közjegyző neve)** közjegyző felfüggesztette a peres eljárás megindítására tekintettel, a felfüggesztés tartama alatt pedig a II. r. alperes joghatályosan semmilyen intézkedést nem tehetett. Utalt arra, a II. r. alperes a per jogerős befejezését követően intézkedett a hagyatéki eljárás folytatásáról, az I. r. felperes azonban a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt újabb pert kezdeményezett, ezt követően pedig a II. r. alperes jelentett be elfogultságot, így nem kerülhetett sor a két hagyatéki eljárás szétválasztására és **(néhai 2. neve)** hagyatéki ügyének a befejezésére.

A III. r. alperest érintő keresetet illetően kiemelte, a III. r. alperes sem tanúsított olyan jogellenes és felróható magatartást, amellyel okozati összefüggésben a felpereseknek kára keletkezett, ezt a felperesek a perben sikerrel nem bizonyították.

Az I. és II. r. alperest megillető perköltség összegét az általuk csatolt megbízási szerződésben foglaltak alapján, de az abban megjelölt óradíjtól eltérően, mérsékelt összegben állapította meg.

Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésükben a felperesek annak megváltoztatásával a keresetüknek helyt adó döntés meghozatalát, míg másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérték. Fenntartották az alperesek jogellenes magatartásával kapcsolatban az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontjukat, azt megismételték. Kifogásolták mind az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, mind az abból levont jogi következtetéseket. Kiemelték, **(néhai 2. neve)** hagyatéki ügyében sosem volt folyamatban per, az ítélet ezzel ellentétes ténymegállapítása téves. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem foglalkozott az I. r. alperes és **(közjegyző neve)** közjegyző más perekben tett nyilatkozatai ellentmondásaival, nevezetesen, hogy **(közjegyző neve)** állítása szerint az I. r. alperes nem hozott egyesítő végzést. Hangsúlyozták, az I. r. alperes az egyesítést elrendelő végzését részükre nem küldte meg, így **(közjegyző neve)** vallomására is figyelemmel nem zárható ki, hogy az I. r. alperes azt csupán utólag készítette el, ezt az ellentmondást azonban az elsőfokú bíróság nem oldotta fel, és nem értékelte azt sem, hogy a perindítás tényéről az I. r. alperest 2013. október 30. napján tájékoztatták, így arról az I. r. alperes nem 2014. januárjában szerzett tudomást. Véleményük szerint az I. r. alperes akkor járt volna el jogszerűen, ha levelük tartalmának ismeretében megkeresi a **(település 4. neve)**-i Járásbíróságot a keresetindítással kapcsolatban. Lényegesnek ítélték, hogy a Pp. 149. § (1) bekezdése nem teszi kötelezővé a közjegyző számára a hagyatéki ügyek egyesítését, azt a mérlegelésére bízva, a perbeli esetben pedig az egyesítésére olyan időpontban került sor, amikor a közjegyző számára a perindítás ténye már ismert volt, ami az egyesítés „rosszhiszeműségének” bizonyítéka. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása nem tesz említést a III. r. alperest érintő kérelmeikről.

Esetleges pervesztességük esetén is eltúlzottnak ítélték az I. és II. r. alperes javára megítélt perköltség összegét, mert az álláspontjuk szerint nem áll arányban a pertárgyértékkel, annak magas összegét a jogvita egyszerű megítélése sem indokolja, emiatt kérték a perköltség leszállítását.

A III. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel.

A fellebbezés - a per fő tárgyát érintően - **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló következtetéseket vont le, a jogvita lényegét illetően helyes döntést hozott, ítéletét teljes körűen és helytállóan indokolta. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiakat emeli ki.

A közjegyző az 1991. évi XLI. tv. 1. § (4) bekezdése értelmében a jogszabály által meghatározott hatáskörében jogszolgáltató hatósági tevékenységet végez. A hatósági, azaz közhatalmi tevékenység gyakorlása során, valamint az e tevékenység elmulasztásával okozott károkért való polgári jogi kárfelelősségre egységesen minden esetben az 1959-es Ptk. 349. §-át kell alkalmazni, annak ellenére, hogy e jogszabályhely kifejezetten csak az államigazgatási, bírósági és ügyészségi jogköröket nevesíti. A közjegyző is az 1959-es Ptk. 349. §-a alapján tartozik tehát felelősséggel a tevékenysége - így a hagyatéki eljárás lefolytatása - során okozott károkért. Ennek megfelelően - amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította - a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a

felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes kártérítési felelősségét megalapozó, az 1959-es Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott speciális, valamint az 1959-es Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt általános feltételek együttesen fennállnak. E feltételek szerint a közigazgatási (közjegyzői) jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette, továbbá ha bizonyított a károkozó jogellenes magatartása, a kár bekövetkezte, az ezek közötti okozati összefüggés, és a károkozó nem tudja bizonyítani, hogy a magatartása nem volt felróható. E feltételek konjunktívák, bármelyik hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapíthatóságát.

A felperesek által megjelölt és az I. r. alperes terhére rótt egyik jogellenes és felróható károkozó magatartás a hagyatéki ügyek egyesítése volt. A Hetv. 2. § (1) bekezdése szerint a hagyatéki eljárásra a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően - a nem peres eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - alkalmazni. A Pp. 149. § (1) bekezdése értelmében a bíróság együttes tárgyalás és eldöntés végett elrendelheti az előtte folyamatban levő olyan perek egyesítését, amelyek tárgya egymással összefügg. Az idézett jogszabályi rendelkezés nem kötelező erővel írja elő a bíróság - a perbeli esetben a közjegyző - számára az ügyek egyesítését, az ügy valamennyi körülménye alapján a közjegyző mérlegeli, elrendeli-e a Hetv. alapján az előtte folyamatban levő ügyek egyesítését, vagy sem. Tény, hogy mind néhai **(néhai 1. neve)**, mind néhai **(néhai 2. neve)** hagyatéki ügye az I. r. alperes előtt volt folyamatban, és az sem vitatható, hogy **(néhai 1. neve)** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt per indult, amely per kimenetelétől függött, hogy **(néhai 1. neve)** hagyatékát a néhai másodízben alkotott, vagy azt megelőző végrendelete alapján kell átadni, ez pedig nyilvánvalóan befolyásolta, hogy mi képezi néhai Várkői Vilmos hagyatékát. Ebből következően a két örökhagyó hagyatéki eljárása olyan kapcsolódó hagyatéki eljárás, amit a Magyar Országos Közjegyzői Kamara 33. számú iránymutatása 1. pontjában foglaltak alapján is egy közjegyzőnek kell lefolytatnia. A hivatkozott iránymutatás második pontja kifejezetten rögzíti, hogyha a kapcsolódó hagyatékokra vonatkozó egyes eljárások külön indulnak meg, a később meghalt örökhagyó hagyatéki ügyét egyesíteni kell a kapcsolódó hagyatékok közül a korábban meghalt örökhagyó hagyatéki ügyéhez, azaz az alapügyhöz. Tény, hogy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara irányelve nem jogszabály, így a hagyatéki eljárás során a közjegyzőt nem köti, ami azt jelenti, hogy az I. r. alperes mérlegelési jogkörében eljárva döntött a két hagyatéki ügy egyesítéséről. A következőes bírói gyakorlat szerint ha a jogalkalmazó szerv döntése mérlegelésen alapul, a kártérítési felelősséget csak a nyilvánvalóan és kirívóan okszerűtlen, esetleg tudatos téves mérlegelési tevékenység alapozhatja meg (BH1986. 417.). A perbeli hagyatéki eljárások egyesítése azonban ilyenek nem tekinthető. A MOKK hivatkozott irányelve kifejezetten indokoltnak tartja, mi több előírja a kapcsolódó hagyatéki ügyek egyesítését, így az, hogy a perbeli ügyben az I. r. alperes a kamara joggyakorlat egységesítését célzó, és a helyes jogalkalmazásra vonatkozó iránymutatását követve járt el az érintett hagyatéki ügyek egyesítése során, alkalmas a felróhatóság alóli kimentésre.

A felperesek az I. r. alperes további jogellenes magatartásaként hivatkoztak arra, hogy az I. r. alperes nem készített hagyatéki leltárt a **(település 4. neve)**, **(ingatlan címe)**. szám alatti ingatlanban található, **(néhai 2. neve)** hagyatékához tartozó vagyontárgyakról. Osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját, az I. r. alperesnek ugyanis csupán három hét állt rendelkezésére, hogy a hagyatéki ügyben érdemi intézkedést foganatosítson. Ekkor ugyanis az ügy lefolytatására másik közjegyző került kijelölésre, a hagyatéki iratokat az utóbb eljáró közjegyző részére meg kellett küldenie, így nem róható a terhére, hogy a kizárását megelőző rövid idő alatt nem intézkedett a hagyatéki leltár felvételéről, e tekintetben sem mulasztás, sem késedelem nem terheli. Megjegyzi az

ítélőtábla, a felperesek nem jelölték meg keresetükben, és a peres eljárás során sem adták elő, miért okozott kárt számukra az ingóságok leltározásának elmaradása, ennek hiányában pedig a kártérítési felelősség további érdemi vizsgálatára sor sem kerülhet.

Ugyancsak alaptalanul kifogásolták a felperesek, hogy a II. r. alperes a két hagyatéki eljárást nem különítette el egymástól. Helyes az elsőfokú bíróság álláspontja a tekintetben, hogy az egyesített hagyatéki ügyek felfüggesztése nem eredményezhette az I. r. alperes kárfelelősségének megállapítását. A Hetv. 71. §-a részletezi azokat az eseteket, amikor a közjegyző mérlegelési jogkörében eljárva dönthet a hagyatéki eljárás felfüggesztéséről, illetve megjelöli azokat az esetköröket is, amikor a felfüggesztést a jogszabály kötelezően írja elő, azaz ahol nincs helye mérlegelésnek. Az előbbi körbe tartozik, ha polgári per, vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás van folyamatban (Hetv. 71. § (1) bekezdés bb) pont). Néhai **(néhai 1. neve)** és **(néhai 2. neve)** hagyatéki eljárásának tartama alatt nem vitásan polgári peres eljárás indult **(néhai 1. neve)** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt, így a **(néhai 1. neve)** utáni öröklés rendjének meghatározása szempontjából a fenti polgári per lefolytatása olyan előkérdés, ami a hagyatéki eljárás felfüggesztését teszi indokolttá. Ha ugyanis a végrendelet érvényes, úgy a hagyatékot az ott megjelölt végrendeleti örökösöknek kell átadni, míg ellenkező esetben a végrendelet megdől, és a hagyatékot az előző végrendelet, vagy - annak esetleges érvénytelensége esetén - a törvényes öröklés rendje szerint kell átadni. Lényeges, hogy a felperesek ehhez kapcsolódóan a **(település 4. neve), (ingatlan címe)**. szám alatti ingatlanrészük bérbeadás útján történő hasznosításának elmaradását jelölték meg kárként, ez azonban nem hozható okozati összefüggésbe az eljárás felfüggesztésével. Tény, hogy a két hagyatéki ügy egyesítése következtében **(néhai 2. neve)** hagyatéka nem kerülhetett átadásra, ebből a szempontból azonban a **(néhai 1. neve)** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt indított per közömbös. A felperesek ugyanis nem örökösei Várkői Vilmos Gézának, így ha nevezett hagyatéka átadásra került volna, utána a felperesek nem örökölhetnének, emiatt az ingatlan bérbeadásának elmaradása és a hagyatéki eljárás elhúzódása között nincs oksági kapcsolat. Az a körülmény, hogy **(néhai 2. neve)** hagyatéki ügye nincs befejezve, legfeljebb annyiban okozhatna kárt a felpereseknek, hogy a **(néhai 2. neve)** hagyatéki eljárásában érvényesített hagyatéki hitelezői igényükhöz nem tudnak hozzájutni. A felperesek utaltak ugyan erre a per során, az ezzel kapcsolatos kárigényüket azonban nem részletezték, ezért azzal érdemben az ítélet tábla sem foglalkozhatott.

A felperesek által a fellebbezésükben részletezett további alperesi magatartásokat sem ítélte az ítélet tábla kártérítési felelősség megállapítására alkalmasnak. A felperesek sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában tévesen rögzítette, miszerint **(néhai 2. neve)** hagyatéki ügyében peres eljárás van folyamatban (ítélet 3. oldal 1. bekezdés 7. sor). E tekintetben az elsőfokú ítélet indokolása nyilvánvalóan elírást tartalmaz, az ítélet indokolásának további részeiből ugyanis egyértelműen kiderül, hogy a per **(néhai 1. neve)** hagyatékát, nevezetesen végrendelete érvénytelenségét érinti, s ezzel az elsőfokú bíróság is kétségtelenül tisztában volt, az elírás pedig a jogvita mikénti elbírálását nem érintette. Ugyancsak közömbös, hogy a jelen perben nem álló **(közjegyző neve)** közjegyző más perben tett tanúvallomása ellentétben állónak látszik az I. r. alperes előadásával. **(közjegyző neve)** ugyanis akként nyilatkozott, hogy az I. r. alperes nem hozott a hagyatéki eljárások tárgyában egyesítő végzést, a periratokhoz azonban a végzés csatolva lett, azaz valójában született ilyen tartalmú határozat, amiből a felperesek azt a következtetést vonták le, hogy valamelyik közjegyző hazudott, illetve feltételezték, hogy az I. r. alperes az egyesítő végzését csak utólag hozta meg. Az nem zárható ki, hogy **(közjegyző neve)** tévedett, esetleg adminisztrációs hiba folytán nem tudott az ügyek korábbi egyesítéséről, ennek azonban semmi jelentősége, mert tény, hogy a hagyatéki ügyek egyesítése megtörtént, e tekintetben pedig **(közjegyző neve)** tudomása közömbös. Az azonban kizárható, hogy az I. r. alperes az egyesítő végzést csak utóbb hozta meg,

erre semmilyen peradat nem utal, egyebekben arra a közjegyzőnek oka és lehetősége sem lett volna, miután az iratok röviddel a végzés meghozatala után - a már kifejtettek szerint - másik közjegyzőhöz kerültek, így abban utóbb intézkedést nem tehetett.

Közömbös a per mikénti elbírálása szempontjából az is, hogy a felperesek mikor szereztek tudomást az egyesítésről, ez a körülmény az általuk állított kárral nincs okozati összefüggésben. Nem értelmezhető ugyanakkor az a felperesi felvetés, hogy a közjegyzőnek számot kell adnia arról, milyen fokban függenek össze egymással a hagyatéki ügyek. A fentebb kifejtettek szerint a perrel érintett hagyatéki ügyek kapcsolódó hagyatéki eljárások, azok egyesítése célszerű és okszerű, a közjegyző mérlegelési tevékenysége helytálló volt, ilyen tartalmú kötelező jogszabályi előírás hiányában sem a közjegyzőnek, sem a bíróságnak nem kellett vizsgálnia, hogy mennyire szoros vagy laza az összefüggés a hagyatéki ügyek között.

A felperesek további hivatkozásai, nevezetesen, hogy az I. r. alperes a hagyatéki eljárás során géppel készített iratra kézzel vezetett fel javítást, illetve hogy **(néhai 2. neve)** lakcímét egy ízben tévesen tüntette fel - lényegtelen hibák -, a jogvita elbírálását érdemben nem befolyásolják.

Lényeges, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a jogalkalmazó szerv felelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg (eBDT2008. 1817., eBDT2008. 1028., BH2013. 243.). A fentebb felsoroltak egyike sem tekinthető kirívóan súlyos tévedésnek, így azok az I. és a II. r. alperes kártérítési felelősségének megállapítására - a további jogszabályi feltételek megvalósulása esetén - sem vezethet.

A felperesek a III. r. alperes felelősségét abban látták megállapíthatónak, hogy a közjegyzők ellenőrzése körében nem tett meg minden intézkedést a károkozás megelőzése érdekében. A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. 69. § (2) bekezdése szerint a közjegyző eljárásának törvényességét a közjegyző székhelye szerint illetékes törvényszék elnöke felügyeli, ennek keretében elrendelheti a közjegyző tevékenységének kamarai vizsgálatát, fegyelmi eljárást kezdeményezhet. E rendelkezésből következően a III. r. alperes sem ellenőrzési, sem felügyeleti jogot nem gyakorol a közjegyzők felett, így fogalmilag kizárt a terhére róni ezzel összefüggő mulasztást, ezáltal kártérítési felelőssége megállapítására sincs mód.

Annyiban helytálló csupán a felperesek fellebbezése, hogy az elsőfokú bíróság eltúlzottan magas összegben határozta meg az I. és a II. r. alpereseket megillető elsőfokú perköltség összegét. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről rendelkező 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíja és készkiadása címén kötelezze a pervesztes felet a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj megfizetésére. Az így megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével, vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A perbeli esetben az elsőfokú bíróság is eltúlzottnak ítélte az I. és II. r. alperes részére a megbízási szerződés alapján megállapítható ügyvédi munkadíj összegét, ezért azt az ítélete indokolásában foglaltak szerint mérsékelt összegben határozta meg. Az ítélet tábla indokoltan találta a perköltség további leszállítását. Tény, hogy az I. és a II. r. alperesi képviselő az elsőfokú eljárás során egy írásbeli ellenkérelmet és egy előkészítő iratot terjesztett elő, ezen felül részt vett a perben megtartott tárgyalásokon, azonban sem az ügy bonyolultsága, sem az abban kifejtett ügyvédi tevékenység, sem pedig a viszonylag alacsony összegű pertárgyérték nem indokolja a kétszer 250 000 Ft - a perértéket jóval meghaladó - összegű perköltség megállapítását, ezért azt az ítélet tábla az I. és a II. r. alperes tekintetében 150 000 - 150 000 Ft-ban találta megállapíthatónak, és ennek megfelelően mérsékelte az elsőfokú bíróság által megítélt perköltséget.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség összegére vonatkozóan a Pp 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg a per főtárgyát illetően helybenhagyta.

Az I. és II. r. felperes fellebbezési ellenkérelmét a fellebbezési tárgyalás megtartását, illetve a jogerős ítélet meghozatalát követően terjesztette elő, ezért a felperesek fellebbezésének sikertelensége ellenére másodfokú perköltségre nem tarthatnak igényt. Ebből következően az eredménytelenül fellebbező felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján csupán a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelesek az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13 § (2) bekezdése alapján.

Szeged, 2017. január 18.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Tóth Gabriella sk.
táblabíró